

Sygn. akt I ACa 56/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SSA Alicja Surdy
Sędzia:	SA Zbigniew Grzywaczewski (spr.)
Sędzia:	SA Ewa Popek
Protokolant	Sekretarz sądowy Magdalena Szymaniak

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2013 roku w Lublinie na rozprawie

sprawy

z powództwa P. W.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 listopada 2012 roku, sygnatura akt IX GC 483/11

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. na rzecz powoda P. W. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt I ACa 56/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20.11.2012 r., Sąd Okręgowy w Lublinie zasądził od pozwanego (...) Spółki z o.o. w L. na rzecz powoda P. W. kwotę 156.880, 35 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W uzasadnieniu Sądu I instancji podał, że powód prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod nazwą (...) s.c. z siedzibą w O.. (...) spółki cywilnej została zawarta pomiędzy E. K., P. W. i J. W. w dniu 6 kwietnia 2010 r. Mocą aneksu nr (...) zawartego w dniu 28 marca 2011 r. do spółki przystąpiła M. W., a wystąpił z niej E. K. oraz J. W..

W dniu 1 czerwca 2010 r. spółka (...) - jako zleceniodawca, podpisała ze (...) s.c. E. K., P. W. i J. W. - jako zleceniobiorcami, umowę

o świadczenie usług logistycznych. Umowa regulowała zasady wykonywania przez zleceniobiorców usług związanych z magazynowaniem towarów należących do zleceniodawcy oraz innych usług pomocniczych określonych w umowie (prace handlingowe) - § (...) umowy.

W § (...) umowy sprecyzowano przedmiot umowy w zakresie magazynowania określając, że zleceniobiorca wykonywać będzie na rzecz zleceniodawcy następujące usługi w zakresie usług magazynowania:

- a) przyjęcie towaru do magazynu wraz z jego rozładunkiem z samochodu na podstawie otrzymanych od zleceniodawcy dyspozycji (prace rozładunkowe),
- b) wydanie towaru z magazynu wraz z jego załadunkiem na samochód na podstawie otrzymanych od zleceniodawcy dyspozycji (prace załadunkowe),
- c) kontrola zgodności przyjmowanego towaru ze specyfikacją przewozową,
- d) lokowanie towaru w magazynie,
- e) przygotowanie towaru według zlecenia.

W § (...) umowy zleceniobiorca przyjął na siebie odpowiedzialność za szkody w towarze i paletach (...) powstałe w wyniku czynności przyjmowania towarów do i wydawania towarów z magazynu dokonywanych przez zleceniobiorcę za wyjątkiem ubytków naturalnych na poziomie 50 litrów 100% (...) miesięcznie. Strony umówiły się, że jeżeli powstała szkoda będzie efektem działania zleceniobiorcy, zobowiązany jest on pokryć jej wysokość poprzez zapłatę zleceniodawcy kwoty stanowiącej faktyczną wysokość szkody na podstawie faktury VAT wystawionej przez zleceniodawcę (§ (...))

Zleceniodawca zobowiązał się do zapłaty zleceniobiorcy wynagrodzenia w wysokości 7,50 zł za każdą paletę wchodzącą do i za każdą paletę wychodzącą z magazynu, na podstawie faktur VAT wystawionych przez zleceniobiorcę za okresy tygodniowe wykonanej usługi (§ (...)).

W § (...) umowy strony zastrzegły, że zleceniobiorca nie może przenieść praw wynikających z niniejszej umowy bez uzyskania pisemnej zgody zleceniodawcy.

Powodowie, mimo zarzutu pozwanej spółki, nie przedłożyli pisemnej zgody, o jakiej mowa w § (...) umowy, na przeniesienie praw w stosunku do pozwanej spółki z umowy przysługujących ustępującym ze spółki wspólnikom na M. W. po jej wstąpieniu do spółki cywilnej (...).

Aneksem zawartym w L. w dniu (...) dokonano zmiany wynagrodzenia umownego.

Usługi wykonywane były w magazynie położonym w M.. Podstawowymi towarami, których dotyczyła umowa były różnego rodzaju wyroby alkoholowe, butelkowane. Pakowane one były w kartony umieszczane na paletach.

Za wykonane usługi powodowie wystawili faktury VAT nr:

1. (...) z dnia (...)r. na kwotę 8 774,21 zł z terminem płatności (...)r., za usługę logistyczną w dniach od (...)r.,
2. (...) z dnia (...)r. na kwotę 6 054,68 zł z terminem płatności (...)r., za wydanie palet z towarem z magazynu (...) w M. w dniach od (...)r.,
3. (...) z dnia (...)r. na kwotę 9 545,42 zł z terminem płatności (...)r., za usługę logistyczną w dniach od (...)r.,
4. (...) z dnia (...)r. na kwotę 6 034,38 zł z terminem płatności (...)r., za wydanie palet z towarem z magazynu (...) w M. w dniach od (...)r.,

5. (...) z dnia (...)r. na kwotę 216,48 zł z terminem płatności (...)r., za załadunek pustych palet w dniach od (...)r.,
6. (...) z dnia (...)r. na kwotę 24 658,43 zł z terminem płatności (...)r., za usługę logistyczną w dniach od (...)r.,
7. (...) z dnia (...)r. na kwotę 10 512,81 z terminem płatności (...)r., za wydanie palet z towarem z magazynu (...) w M. w dniach od (...)
8. (...) z dnia (...)r. na kwotę 216,48 zł z terminem płatności (...)r., za załadunek pustych palet w dniach od (...)r.,
9. (...) z dnia (...)r. na kwotę 4 187,54 zł z terminem płatności (...)r., za usługę logistyczną w dniach od (...)r.,
10. (...) z dnia (...)r. na kwotę 5 829,12 zł z terminem płatności (...)r., za wydanie palet z towarem z magazynu (...) w M. w dniach od (...)r.,
11. (...) z dnia (...)r. na kwotę 18 921,71 zł z terminem płatności (...)r., za usługę logistyczną w dniach od (...)r.,
12. (...) z dnia (...)r. na kwotę 20 308,53 zł z terminem płatności (...)r., za wydanie palet z towarem z magazynu (...) w M. w dniach od (...)r.,
13. (...) z dnia (...)r. na kwotę 892,98 zł z terminem płatności (...)r., za załadunek pustych palet w dniach od (...)
14. (...) z dnia (...) na kwotę 6 271,16 zł z terminem płatności (...)r., za usługę logistyczną w dniach od (...)r.,
15. (...) z dnia (...)r. na kwotę 8 679,50 zł z terminem płatności (...)r., za wydanie palet z towarem z magazynu (...) w M. w dniach od (...)r.,
16. (...) z dnia (...)r. na kwotę 432,96 zł z terminem płatności (...), za załadunek pustych palet w dniach od (...)r.

Przed sporem pełnomocnik powodów radca prawny M. P. wezwał pozwaną spółkę do zapłaty dochodzonej kwoty w terminie 3 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową.

Odpowiedź na powołane pismo została udzielona w piśmie z dnia 14 listopada 2011 r. skierowanym do pełnomocnika powodów radcy prawnego M. P., a podpisanym przez radcę prawnego E. K. (1). W piśmie wskazano, że (...)nie uznaje roszczenia

w kwocie 156 880,39 zł, będącego przedmiotem wezwania do zapłaty.

W piśmie stwierdzono nadto, że inwentaryzacje przeprowadzone

w magazynie w okresie obowiązywania umowy wykazały braki w towarze na łączną wartość 168 215 zł. W związku z tym, że (...)była jedynym podmiotem świadczącym usługi i odpowiedzialnym za przyjmowanie i wydawanie towaru, to uznać należy, że wykazana szkoda jest wynikiem nienależytego wykonania umowy przez (...). Nienależyte wykonanie zobowiązania nie rodzi obowiązku zapłaty wynagrodzenia umownego po stronie (...). Niezależnie od tego, na podstawie § 2 ust. 1 i 5 umowy, na spółce (...)spoczywa obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej zleceniodawcy na skutek nienależytego wykonania zobowiązania, poprzez zapłatę kwoty odpowiadającej jej rzeczywistej wysokości. Autor pisma zawarł w nim wezwanie skierowane do P. W. i M. W. - jako współników (...) do zapłaty na

rzecz(...)solidarnie odszkodowania w kwocie 168 215 zł. Nadto zawarł stwierdzenie o treści: „Niezależnie od powyższego, kierując się daleko posuniętymi względami ostrożności, ewentualnemu roszczeniu (...) o zapłatę wynagrodzenia w zgłoszonej wysokości 156 880,39 zł, na zasadzie art. 499 k.c. przedstawiam do potrącenia wzajemne roszczenie spółki (...)

o zapłatę odszkodowania w kwocie 168 215 zł. Pozwana spółka wystawiła nadto notę obciążeniową nr (...) z dnia (...)r. dla (...) na kwotę 338 820 zł.

Przeprowadzając postępowanie dowodowe za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka P. K. potwierdzające prawidłowe wykonywanie umowy przez powoda w zakresie zabezpieczenia towarów przed kradzieżą. Treść zeznań jest logiczna i jasna. Treść zeznań nie została zakwestionowana przez obecnych na sali pełnomocników stron oraz powoda. Zeznania pozostałych świadków Sąd uznał za nieistotne dla sprawy, w tym z uwagi na brak zarzutu potrącenia dochodzonego roszczenia. Opisane w uzasadnieniu dowody z dokumentów prywatnych Sąd uznał za wiarygodne. Nie budziły bowiem żadnych zastrzeżeń co do ich autentyczności. Nie były też przez strony kwestionowane. Sąd z uwagi na brak zarzutu potrącenia nie badał dowodów z dokumentów w pozostałym zakresie.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez powoda, ograniczając zakres oceny do okoliczności wykonania umowy przez powodów i prawidłowości jej wykonania. Sąd wziął pod uwagę, że powód jest najbardziej zorientowany w szczegółach dotyczących wykonania umowy, a zeznania są logiczne i pełne.

Niestawiennictwo reprezentanta pozwanej spółki na rozprawie

w dniu 13 listopada 2011 r. W. L.- wezwanego celem przesłuchania w charakterze strony - Sąd uznał za nieusprawiedliwioną

i lekceważącą. Reprezentant pozwanej spółki powiadomiony był o terminie rozprawy ze znacznym wyprzedzeniem (protokół z rozprawy z dnia 28 sierpnia 2012 r.) i mimo to nie stawił się w Sądzie wybierając podróż służbową i nie powiadamiając o tym Sądu z wyprzedzeniem.

Sąd o niestawiennictwie dowiedział się dopiero na rozprawie w dniu 13 listopada 2012 r. W ocenie Sądu stanowi to o przyjętej linii obrony pozwanej spółki zmierzającej do kwestionowania dochodzonych roszczeń, niezapłacenia powodowi za wykonane usługi oraz przeciągania procesu.

Powództwo M. W. podlega oddaleniu, gdyż nie jest ona legitymowana czynnie do występowania w niniejszym sporze.

Powódka M. W. nie nabyła skutecznie roszczeń

w stosunku do pozwanej spółki. Nie legitymuje się bowiem wyrażoną na piśmie przez pozwaną spółkę zgodą na przeniesienie na nią przez występujących ze spółki cywilnej współników E. K. oraz J. W. praw z umowy o świadczenie usług logistycznych (art. 519 k.c. w zw. z art. 353⁽¹⁾ k.c. oraz § (...) umowy). Zgoda ta była konieczna do nabycia tych praw, w sytuacji, gdy aneks nr (...) do umowy spółki cywilnej zawarty został w dniu 28 marca 2011 r. tj. już w czasie obowiązywania umowy o świadczenie usług logistycznych.

Wbrew twierdzeniom pełnomocnika powodów, wpłaty na konto wskazane przez powodów w fakturach za świadczone usługi, nie stanowią pisemnej zgody na przeniesienie tych praw na powódkę. Zapłata na wskazane w fakturze konto nie stanowi oświadczenia woli dotyczącego akceptacji zmian podmiotowych w spółce (...), a tym bardziej nie może wyrażać zgody na nabycie przez powódkę praw z umowy

o świadczenie usług logistycznych w stosunku do pozwanej spółki. Oświadczenia w imieniu spółki składać może bowiem wyłącznie jej zarząd lub prokurenci, zaś pełnomocnik powodów nie wykazał by polecenia przelewu podpisały osoby mogące reprezentować spółkę na zewnątrz. Nadto dłużnik obowiązany jest do dokonania wpłat na wskazane przez wierzyciela konto bez badania do kogo konto należy, a tak spełnione świadczenie jest skuteczne. Ponadto w fakturach za usługi nie wskazano nawet z imienia i nazwiska współników spółki cywilnej. Podano tylko firmę spółki.

Powództwo P. W. zasługuje na uwzględnienie.

Powód wyliczył wynagrodzenie na kwotę 156 880,39 zł. Pozwana spółka nie kwestionuje faktu otrzymania faktur, sposobu wyliczenia żądanych w nich należności oraz terminów płatności wskazanych

w fakturach. Pełnomocnik pozwanej zakwestionował istnienie roszczenia o wynagrodzenie w części dotyczącej kwoty 1 758,90 zł podnosząc, iż umowa nie przewidywała wynagrodzenia za załadunek pustych palet. Zarzut dotyczy faktur VAT nr (...) z dnia 6 czerwca 2011 r. na kwotę 216,48 zł, (...) z dnia 13 czerwca 2011 r. na kwotę 216,48 zł, (...) z dnia 27 czerwca 2011 r. na kwotę 892,98 zł oraz (...) z dnia 28 czerwca 2011 r. na kwotę 432,96 zł. W wyroku należności z tych faktur uwzględnione zostały w pkt. I ppkt. 5, 8, 13 oraz 16.

Stanowisko pełnomocnika pozwanej spółki jest błędne. Palety są wprawdzie rodzajem opakowania na czas transportu oraz magazynowania towaru, nie mniej jednak stanowią odrębny przedmiot obrotu. Ich cena jest uwzględniana w fakturach za towar jako osobna pozycja, a puste palety są przedmiotem dalszego obrotu. Umowa o świadczeniu usług logistycznych wprowadza rozróżnienie pomiędzy wyrobami alkoholowymi, a paletami tylko w takim zakresie jaki wynika ze specyfiki obrotu wyrobami zawierającymi alkohol. Umowa posługuje się bowiem ogólnym pojęciem towarów należących do zleceniodawcy (§ (...)) Dopiero przy określeniu zasad odpowiedzialności zleceniobiorcy wyodrębniony został alkohol oraz palety. W odniesieniu do alkoholu określono wielkość ubytków naturalnych (§ (...)). Określenie wynagrodzenia, zawarte w §(...) umowy, nie ogranicza wypłaty wynagrodzenia za każdą paletę wchodzącą do i wychodzącą z magazynu do palet załadowanych. Opłaty zatem dotyczą także palet pustych.

Podniesione w odpowiedzi na pozew zarzuty w pozostałym zakresie odnoszą się do całości wynagrodzenia.

Pozwana spółka, podnosząc zarzuty nienależytego wykonania zobowiązania przez powoda oraz poniesienia szkody na skutek nienależytego wykonania zobowiązania, winna roszczeniom powoda o zapłatę wynagrodzenia przeciwstawić roszczenia wynikające z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania, w tym z tytułu szkód wynikłych z nienależytego wykonania zobowiązania. Pozwana, reprezentowana w niniejszym sporze przez fachowego pełnomocnika procesowego, roszczeń takich skutecznie nie zgłosiła.

Pozwanej spółce nie przysługuje roszczenie o „zatrzymanie” wynagrodzenia.

W przypadku poniesienia szkody na skutek nienależytego wykonania zobowiązania przez powoda pozwanej spółce przysługiwałoby ewentualne roszczenie o zapłatę odszkodowania, które mogłoby być dochodzone w odrębnym sporze. W niniejszym postępowaniu możliwe byłoby jedynie zgłoszenie zarzutu potrącenia.

Zgłoszenie zarzutu potrącenia może odwoływać się do potrącenia dokonanego przed sporem, bądź w wyniku oświadczenia o potrąceniu złożonego w toku sporu.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanej spółki odwołał się do pisma pozwanej spółki z dnia 14 listopada 2011 r. podnosząc, że wierzytelność powoda uległa umorzeniu, na skutek potrącenia dokonanego tym pismem.

Niezależnie od tego złożył w odpowiedzi na pozew zarzut ewentualny potrącenia w toku sporu.

Zarzuty potrącenia nie mogą być uwzględnione.

Stosownie do art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

§ 2 powołanego art. 498 k.c. stanowi, że wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Warunkiem dokonania potrącenia jest złożenie oświadczenia woli drugiej stronie (art. 499 k.c.).

W przypadku pisma z dnia 14 listopada 2011 r. warunki skutecznego oświadczenia woli nie zostały spełnione. Przede wszystkim mimo zarzutu pełnomocnika powodów pozwana spółka nie wykazała, by składająca je radca prawny E. K. (1) upoważniona była do składania jakiegokolwiek oświadczenia w imieniu spółki w dacie 14 listopada 2011 r. Oświadczenie to nie zostało złożone do rąk powoda, a jedynie do rąk jego pełnomocnika. Mimo zarzutu pozwana spółka nie wykazała, by pełnomocnik powoda upoważniony był do przyjmowania tego rodzaju oświadczeń woli (art. 61 § 1 k.c.).

Oświadczenie zawarte w powołanym piśmie nie może być uznane za oświadczenie o potrąceniu. Nie jest bowiem skonkretyzowane i wyraźne (art. 60 k.c.). Podnosząc przeciwko roszczeniom zgłoszonym przez pełnomocnika wierzycieli zarzuty ich nieistnienia nie można skutecznie dokonać potrącenia.

Również nie może być uznany zarzut potrącenia zgłoszony w procesie.

Pełnomocnictwo udzielone przez pozwaną spółkę adwokatowi J. Ł. jest pełnomocnictwem procesowym. Zgodnie z przyjętym orzecznictwem Sądu Najwyższego przewidziany w art. 91 k.p.c. zakres umocowania z mocy ustawy nie uprawnia pełnomocnika procesowego do złożenia materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu. Oświadczenie woli mocodawcy o udzieleniu pełnomocnictwa do złożenia takiego oświadczenia może być jednak złożone w sposób dorozumiany (wyrok z dnia 20 października 2004 r., I CK 204/04, OSNC 2005/10/176). Pełnomocnictwa substytucyjne udzielone przez adw. J. Ł. kolejnym pełnomocnikom podlegają ograniczeniom co do zakresu, nie mogą wykroczać poza zakres pełnomocnictwa. Na jednym z terminów rozprawy reprezentant „powoda nie stawiał się”. Jednakże z zapisów

w protokole rozprawy wynika, że obecny na sali tłumacz przysięgły języka angielskiego, nie dokonywał na potrzeby tego reprezentanta strony tłumaczenia odpowiedzi na pozew. Nie można zatem przyjąć, by E. L. potwierdził czynności pełnomocników w sposób dorozumiany. Zresztą w istocie odpowiedź na pozew zawiera sam zarzut potrącenia. Nie zawiera natomiast samego oświadczenia o potrąceniu, chociaż bez wątpienia odwołuje się do potrącenia w toku sporu. Wskazuje na to powołanie się przez pełnomocnika na art. 479⁽¹⁴⁾ § 4 k.p.c. w kontekście wskazanych dowodów z dokumentów.

Oświadczenie o potrąceniu, o którym mowa w art. 499 k.c., jest czynnością materialnoprawną powodującą, w razie wystąpienia przesłanek określonych w art. 498 § 1 k.c., umorzenie wzajemnych wierzytelności. Oświadczenie o potrąceniu stanowi materialnoprawną podstawę zarzutu potrącenia. Są to zatem dwa odrębne oświadczenia.

W tym stanie rzeczy Sąd uwzględnił powództwo stosownie do § 5 ust. 1 i 2 umowy w zw. z art. 750 k.c.

O odsetkach orzekł stosownie do art. 481 § 1 i 2 k.c.

W złożonej apelacji, w części uwzględniającej powództwo i orzekającej o kosztach procesu, pozwany zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

- 1) dokonanie błędu w ustaleniach faktycznych poprzez bezzasadne przyjęcie, że powód należycie wykonał umowę o świadczenie usług logistycznych w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż umowa ta została wykonana nienależycie, na skutek czego pozwany poniósł szkodę;
- 2) dokonanie błędu w ustaleniach faktycznych poprzez bezzasadne przyjęcie, iż pozwana nie zgłosiła roszczeń przeciwstawnych roszczeniom powoda;
- 3) naruszenie art. 498 w zw. z art. 61 § 1 kc poprzez ich błędną wykładnię oraz art. 96, 99 § 1 i 2 kc poprzez ich niezastosowanie;
- 4) naruszenie art. 499 kc w zw. z art. 60 kc poprzez jego błędną wykładnię;

5) naruszenie art. 479¹⁴ § 4 kpcw zw. z art. 91 kpc;

6) naruszenie art. 231 kpc oraz art. 233 § 1 kpc.

Wniósł o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlega oddaleniu.

Poza słusznym, ale nieskutecznym zarzutem pominięcia przez Sąd I instancji art. 231 kpc (o czym niżej), wszystkie pozostałe zarzuty apelacji są bezpodstawne i nie mogą prowadzić do podważenia zaskarżonego wyroku.

Z tym zastrzeżeniem, Sąd Apelacyjny podziela wszystkie ustalenia i wnioski Sądu I instancji i uznaje je za własne, z tym że konieczne jest pewne uściślenie i modyfikacja argumentacji tego Sądu (o czym niżej).

Na wstępie należy stwierdzić, że skarżący pozwany nie kwestionuje już tego, iż powodowi przysługuje żądane pozwem i zasądzone zaskarżonym wyrokiem wynagrodzenie za wykonane usługi logistyczne (zgodnie z umową stron), a jedynie zarzuca Sądowi I instancji dokonanie błędu w ustaleniach faktycznych poprzez bezzasadne przyjęcie, że „powód należycie wykonał umowę o świadczenie usług logistycznych” w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że umowa ta została wykonana nienależycie, na skutek czego pozwany poniósł szkodę i stąd dokonane przez niego potrącenie.

Jest to pierwszy i mający podstawowe znaczenie w sporze apelacyjnym zarzut apelacji, gdyż w razie jego bezzasadności, jest to wystarczające do jej oddalenia. Pozostałe jej zarzuty stają się bowiem wtedy bezprzedmiotowe.

Przedmiotowy zarzut apelacji jest całkowicie bezpodstawny, z tym, że prawidłowe ustalenia Sądu I instancji w tym zakresie wymagają uzupełnienia (o czym niżej).

Zacząć należy od stwierdzenia, że przedmiotowy zarzut apelacji jest nieprecyzyjny, gdyż nie uwzględnia rozkładu ciężaru dowodu w tym zakresie (art. 6 kc).

Wbrew twierdzeniom apelacji w sprawie nie chodzi o ustalenie, czy powód należycie wykonał usługi logistyczne (zobowiązanie umowne), a o to, czy pozwany udowodnił, iż powód wykonał je należycie, gdyż to na nim spoczywał taki ciężar dowodu (art. 471 kc w zw. z art. 6 kc).

Jak już wskazano wyżej, pozwany takiego dowodu nie przeprowadził, gdyż wbrew twierdzeniom apelacji z zebranego w sprawie materiału dowodowego w żadnym razie taki wniosek nie wynika.

Nie wynika on bowiem zarówno z zeznań wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków (P. K., K. J. i G. B.) jak i też z załączonych przez pozwanego do odpowiedzi na pozew dokumentów.

Nie tylko z zeznań świadka P. K., które Sąd I instancji prawidłowo ocenił, ale i także z zeznań pozostałych świadków, tj. K. J. (k. 449 – 451) i G. B. (k. 494) nie wynika jakiegokolwiek wadliwe zachowanie powoda, a odpowiedzialność na podstawie art. 471 kc opiera się na zasadzie winy. Przeciwnie, wynikają z nich wadliwe zachowania pracowników ochrony, których zatrudnił pozwany i to on ponosi za nich odpowiedzialność.

Wadliwe zachowania powoda oraz zatrudnionych przez niego pracowników nie wynikają też z załączonych do odpowiedzi na pozew dokumentów, gdyż potwierdzają one jedynie to, iż w magazynie stwierdzono niedobory oraz, że

pozwany zapłacił podatek akcyzowy, ale nie wynika z tego, iż pozostaje to w związku przyczynowym z jakimkolwiek zachowaniem powoda, a ponadto nie wynika z nich, iż stwierdzone niedobory przekraczały dopuszczalne umową limity ubytków naturalnych w wysokości 50 litrów miesięcznie.

W tym miejscu konieczne jest też przypomnienie kilku kwestii.

Po pierwsze, magazyn ten nie należał do powoda lecz do pozwanego i to on sprawował nad nim pieczę.

Po drugie, powód nie był jedynym podmiotem, który świadczył usługi w tym magazynie, gdyż pracowali w nim także pracownicy pozwanego (od 6 do 10 osób) oraz zatrudnieni przez pozwanego pracownicy ochrony i osoby sprzątające magazyn, a wszystkie one miały dostęp do towaru.

Po trzecie, zgodnie z umową stron powód wykonywał usługi w tym magazynie pod kierownictwem pozwanego (§(...)).

Bezpodstawny jest więc zarzut apelacji naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 § 1 kpc, gdyż wnioski tego Sądu są w tym zakresie logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, a nade wszystko mają potwierdzenie w powołanych wyżej dowodach osobowych i załączonych do odpowiedzi na pozew dokumentach, z których w żadnym razie nie wynikają jakiegokolwiek konkretne wadliwe zachowania powoda, które mogłyby świadczyć o nienależyтым wybraniu przez niego umowy.

Z powyższego wynika, że pozwany nie udowodnił, iż powód nienależycie wykonał swoje zobowiązanie i dlatego brak jest jakichkolwiek podstaw do jego odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie art. 471 kc.

Skoro zatem po stronie pozwanego nie powstało roszczenie odszkodowawcze to bezprzedmiotowe są zarzuty apelacji co do dokonanej przez niego z tego tytułu potrącenia.

Odnosząc się w tym zakresie czysto formalnie należy stwierdzić, że tylko w ograniczonym zakresie zarzuty apelacji są trafne, ale – jak wyżej wskazano – i tak nieskuteczne.

Wbrew twierdzeniu apelacji, Sąd I instancji prawidłowo ustalił, że przedsądowe oświadczenie radcy prawnego E. K. (1) z dnia 14.11.2011 r. o potrąceniu nie mogło być skuteczne, ale nie z trzech lecz z dwóch powodów.

Po pierwsze, słusznie ustalił Sąd I instancji, że nie było ono definitywne lecz „ewentualne” i przyznaje to apelacja (k. 539), a potrącenie nie może być złożone pod warunkiem (powołane przez skarżącego orzeczenie Sądu Najwyższego dotyczy procesowego zarzutu potrącenia, a nie samego oświadczenia o potrąceniu).

Wbrew twierdzeniu apelacji Sąd I instancji nie naruszył więc art. 499 kc w zw. z art. 60 kc.

Po drugie, słusznie ustalił Sąd I instancji, że oświadczenie to zostało złożone niewłaściwej osobie, a mianowicie pełnomocnikowi procesowemu powoda, a nie powodowi, gdyż w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, iż pełnomocnictwo procesowe nie obejmuje umocowania do przyjmowania w imieniu mocodawcy takiego oświadczenia i nie jest możliwe przyjęcie, że takie upoważnienie zostało udzielone w sposób dorozumiany bowiem z procesowego punktu widzenia byłoby to dla powoda (mocodawcy) niekorzystne.

W sprawie nie ma zaś żadnych danych, że oświadczenie to dotarło do samego powoda.

Inaczej jest natomiast ze składaniem przez pełnomocnika procesowego oświadczenia o potrąceniu, gdyż zgodnie ze wskazanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, możliwe jest przyjęcie, że takie upoważnienie zostało udzielone w sposób dorozumiany.

Jest to bowiem w interesie mocodawcy, gdyż ma na celu wygranie przez nią procesu i dlatego apelacja, powołując się na art. 231 kpc, słusznie podnosi, że takie dorozumiane upoważnienie do złożenia takiego oświadczenia przez radcę prawnego E. K. (1) można przyjąć, ale – o czym wyżej – już nie do przyjęcia takiego oświadczenia przez pełnomocnika procesowego powoda (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13.12.2012 r., IV CSK 204/12, niepubl. oraz powołane tam wcześniejsze orzeczenia Sądu Najwyższego).

Dodać należy, że o nieskuteczności oświadczenia o potrąceniu zawartego w tym piśmie (z dnia 14.11.2011 r.) świadczy też późniejsze zachowanie strony pozwanej, gdyż w odpowiedzi na pozew został zawarty zarzut potrącenia, a w przeciwnym razie aktualny byłby wyłącznie zarzut „nieistnienia roszczenia” (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19.10.2007 r., III CZP 58/07, OSNC 2008, z. 5, poz. 44).

Powoduje to także i to, że w toku procesu pozwany mógł przedstawić do potrącenia tylko wierzytelności udowodnione dokumentami (art. 479¹⁴ § 4 kpc), gdyż pozew w tej sprawie został złożony przed dniem 3.05.2012 r., a takich w sprawie – o czym wyżej – nie ma.

Wbrew twierdzeniu apelacji, Sąd I instancji prawidłowo ustalił, że także zgłoszony w odpowiedzi na pozew zarzut potrącenia nie mógł być skuteczny, z tym, że z wyżej wskazanych już przyczyn, tylko dlatego, iż zostało ono skierowane do niewłaściwej osoby. Pismo to wraz z zawartym w nim zarzutem potrącenia zostało bowiem doręczone pełnomocnikowi procesowemu powoda (k. 216 i 217 oraz 403 i 405) i nie ma w sprawie dowodów, że dotarło ono do samego powoda, a podniesienie takiego zarzutu potrącenia w odpowiedzi na pozew jest równoznaczne ze złożeniem też oświadczenia o potrąceniu, które powinno być złożone wobec samego powoda (o czym wyżej).

Z tych względów, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu za II instancję orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 i 391 § 1 kpc oraz § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 6 pkt 6 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349, ze zm.), które stanowią wynagrodzenie pełnomocnika powoda w wysokości 75 % stawki minimalnej.

ZG/ap

22.05.2013r.